

Titulació	Tipus	Curs
Relacions Internacionals, Seguretat i Desenvolupament	OP	1

Professor/a de contacte

Nom: Alessandro Demurtas

Correu electrònic: alessandro.demurtas@uab.cat

Equip docent

Rafael Grasa Hernández

Ana Ayuso Pozo

Maria Claudia Jimenez Franco

Gabriel Abou-Askar Molina

Barbara Loreto Diaz Santis

Sergio Maydeu Olivares

Blanca Camps Febrer

Oriol Barba Suñol

(Extern) Laia Serra

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Es demanen els requisits d'entrada al màster. S'oferirà per part del coordinador bibliografia addicional per als alumnes que ho sol·licitin o que, a criteri del coordinador, necessitin ajudes complementàries.

Objectius

Els objectius són:

- Familiaritzar-se amb els enfocaments, les teories, els conceptes i els instruments pràctics dels estudis i la pràctica de la seguretat, el desenvolupament, la resolució de conflictes i la construcció de la pau.

- Aconseguir una comprensió profunda dels diversos conceptes, models teòrics i instruments metodològics i pràctics existents als camps d'estudi de la seguretat, la resolució de conflictes i el desenvolupament.
- Conèixer i ser capaç d'aplicar i avaluar críticament la teoria i la pràctica del desenvolupament humà, de la resolució de conflictes i de la seguretat humana.
- Adquirir els coneixements necessaris per elaborar propostes d'intervenció sobre els principals aspectes relacionats amb les polítiques i estratègies de seguretat, desenvolupament, construcció de pau i cooperació per al desenvolupament.
- Aplicar l'eina analítica del ordre internacional a la seguretat internacional contemporànea

El mòdul pretén concretament que els alumnes es familiaritzin, coneguin i puguin fer servir:

- (a) El marc general de la postguerra freda, quant a agenda, actors, conceptes, dinàmiques i instruments d'anàlisi i d'intervenció, a partir de la convergència de les agendes de seguretat i de desenvolupament.
- (b) Els principals conceptes, enfocaments, polítiques, estratègies i instruments existents en el camp dels estudis de seguretat i d'anàlisi de conflictes i mètodes de resolució d'aquests, amb un èmfasi particular en la construcció de pau.
- (c) Els principals conceptes, enfocaments, polítiques, estratègies i instruments existents en el camp dels estudis i la pràctica del desenvolupament i de la cooperació per al desenvolupament, així com entemes relacionats com el comerç, el medi ambient i els drets humans.
- (d) Les principals eines i instruments d'intervenció usats en cooperació per al desenvolupament, l'anàlisi de conflictes, la prevenció de conductes violentes i la construcció de pau en general i en alguna regió particular.

Resultats d'aprenentatge

1. CA05 (Competència) Dissenyar pautes d'intervenció en seguretat i desenvolupament, especialment en contextos de processos de pau i construcció de la pau, enfocades des de diferents perspectives teòriques.
2. CA06 (Competència) Elaborar propostes d'intervenció sobre els principals aspectes relacionats amb les polítiques i les estratègies de seguretat, desenvolupament, construcció de la pau i cooperació per al desenvolupament.
3. CA07 (Competència) Formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats social i ètica vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
4. KA04 (Coneixement) Integrar adequadament en un estudi els conceptes, els models teòrics i els instruments metodològics en els camps d'estudi de la seguretat, la resolució de conflictes i el desenvolupament que tinguin relació amb l'estudi.
5. KA05 (Coneixement) Reconèixer les polítiques i les estratègies de seguretat, desenvolupament, construcció de la pau i cooperació per al desenvolupament en les relacions entre dos o més actors internacionals.
6. SA04 (Habilitat) Elaborar informes, articles acadèmics o propostes d'intervenció sobre problemes concrets de seguretat i de desenvolupament.
7. SA05 (Habilitat) Avaluar críticament la teoria i la pràctica del desenvolupament humà, de la resolució de conflictes i de la seguretat humana a través dels resultats d'un treball empíric en matèria de seguretat i/o desenvolupament.
8. SA06 (Habilitat) Analitzar la incidència dels sistemes polítics i les estructures socials d'un país sobre les seves polítiques de seguretat i desenvolupament.

Continguts

Continguts generals de l'assignatura

El mòdul pretén que els alumnes es familiaritzin, coneguin i puguin fer servir:

- (a) El marc general de la postguerra freda, quant a agenda, actors, conceptes, dinàmiques i instruments danàlisi i d'intervenció, a partir de la convergència de les agendes de seguretat i de desenvolupament.
- (b) Els principals conceptes, enfocaments, polítiques, estratègies i instruments existents en el camp dels estudis de seguretat i d'anàlisi de conflictes i mètodes de resolució d'aquests, amb un èmfasi particular en la construcció de pau.
- (c) Els principals conceptes, enfocaments, polítiques, estratègies i instruments existents en el camp dels estudis i la pràctica del desenvolupament i de la cooperació per al desenvolupament, així com en temes relacionats com el comerç, el medi ambient i els drets humans.
- (d) Les principals eines i instruments d'intervenció usats en cooperació per al desenvolupament, l'anàlisi de conflictes, la prevenció de conductes violentes i la construcció de pau en general i en alguna regió particular.

Durant el primer semestre i complementàriament a l'assignatura d'Anàlisi en Relacions Internacionals (ARI), l'alumnat farà la lectura del manual d'Esther Barbé (2020). Relacions internacionals, 4a Edició, Madrid, Tecnos. Aquesta lectura també és essencial per al mòdul de Seguretat i Desenvolupament. A l'exercici pràctic (seminari) sobre l'ordre nuclear internacional contemporani, l'alumnat aplicarà l'enfocament adoptat per Barbé a un estudi de cas concret.

Organització en mòduls dels continguts generals del curs

Mòdul 1. Marc conceptual i contextual: el marc de la postguerra freda, les agendes, els actors i els conceptes i instruments en seguretat i desenvolupament.

Mòdul 2. L'agenda de seguretat i desenvolupament des de l'òptica de les relacions nord-sud i des de la perspectiva de gènere.

Mòdul 3. Instruments i polítiques d'intervenció en seguretat i desenvolupament: estratègies de seguretat, fer les paus, cooperació al desenvolupament i construcció de pau. Seminari sobre l'ordre nuclear internacional contemporani (una sessió).

Mòdul 4. Desenvolupament i sistema internacional de cooperació al desenvolupament i el dret internacional dels drets humans: conceptes, enfocaments, polítiques i estratègies, instruments d'intervenció.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Clases expositives	75	3	CA05, CA06, CA07, KA04, KA05, SA05, SA06
Tipus: Supervisades			
Exposició oral de treballs, aprenentatge basat en problemes, realització d'activitats pràctiques	112	4,48	CA05, CA06, CA07, KA04, KA05, SA04, SA05, SA06
Tipus: Autònomes			
Lectura d'articles d'interés, elaboració de treballs, estudi personal	188	7,52	CA05, CA07, KA04, KA05

Cada classe es dedicarà preferentment a un tema específic, dins de cada bloc i tindrà unes lectures concretes a disposició de l'alumnat al Campus virtual.

S'ofereix un esquema per mòdul o sessió/sessions.

Es dedicarà com a mínim mitja hora de cada sessió al comentari dels textos, amb aportacions acordades i altres espontànies.

Només excepcionalment hi haurà dossiers en paper.

Tot el material estarà disponible al campus virtual.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació	10%	0	0	CA05, CA06, CA07, KA05, SA05, SA06
Examen final	40%	0	0	CA05, CA06, CA07, KA04, KA05, SA04, SA05, SA06
Examen parcial	25%	0	0	CA05, CA06, CA07, KA04, KA05, SA04, SA05, SA06
Treball individual per a la pràctica	25%	0	0	CA05, CA06, CA07, KA04, SA04, SA06

La nota, responsabilitat final del professor Demurtas, es compondrà de:

1. Assistència i participació a classe: 10%
2. Examen parcial sobre les lectures obligatòries del mòdul: 25%
3. Treball pràctic: 25%
4. Examen final individual i presencial: 40% L'examen inclourà totes les lectures i temes tractats al curs.

Per poder aprovar l'assignatura, l'alumnat haurà de realitzar les tres proves obligatòries i treure una mitjana ponderada mínima de 5.

Ús de la Intel·ligència Artificial

Ús restringit. En aquest curs, l'ús de tecnologies d'intel·ligència artificial (IA) està permès per a fins molt limitats, com ara la generació d'idees inicials, la cerca d'informació inicial, la correcció gramatical i estilística o les traduccions. L'alumnat ha d'indicar quines parts del treball han estat generades amb eines d'IA, identificar les eines utilitzades i incloure una reflexió crítica sobre el paper i l'impacte d'aquestes tecnologies en el procés d'aprenentatge i d'avaluació. No revelar l'ús d'IA es considerarà una manca d'integritat acadèmica i provocarà la pèrdua total de la qualificació de l'activitat o altres sancions acadèmiques, segons correspongui. S'aconsella que l'alumnat contacti amb el professorat abans de fer qualsevol entrega usant IA. El professorat és l'únic responsable establir si hi ha hagut un ús indegut de la IA.

Bibliografia

El professorat posarà a disposició de l'alumnat la bibliografia obligatòria i recomanada al Campus Virtual.

Manuale generals

Ball, Joshua (2019). "What is Security? Everything". Global Security Review.

<https://globalsecurityreview.com/what-is-security-everything/>

Barbé, Esther (2020). Relaciones internacionales, 4a Edición, Madrid, Tecnos.

Collins, Alan (Ed.) (2019). *Contemporary Security Studies*. Oxford University Press. 5th edition.

Peter Hough, *International Security Studies: Theory and Practice*, Routledge, 2020, II ed.

Barry Buzan, Ole Waever, Jaap de Wilde, *Security: A New Framework for Analysis*, Boulder, Lynne Rienner, 1998.

Johan Galtung, *Peace by peaceful means. Peace and Conflict, Development and Civilization*, Londres, Sage, 1996 (apartats I y II y Conclusions).

Rafael Grasa, *Cinquanta anys d'evolució de la investigació per a la pau. Tendències i propostes per observar, investigar i actuar*, Barcelona, Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans (Generalitat de Catalunya), 2010.

Textos sobre resolució de conflictes

The Arbinger Institute, *The Anatomy of Peace: Resolving the Heart of Conflict*, Paperback, 2022, IV ed.

Peter Wallensteen, *Understanding Conflict Resolution. War, Peace and the Global System*, Sage, 2002.

H. Miall, O. Ramsbotham, T. Woodhouse, *La resolución de conflictos. La prevención, gestión y transformación de conflictos letales*, Barcelona, Bellaterra/ICP, 2011

J. Baylis, J. Warr, E. Cohen, C. S. Gray, *Strategy in the Contemporary World. An Introduction to Strategic Studies*, Oxford, Oxford University Press, 2002.

M. Kaldor, *New & Old Wars. Organized Violence in a Global Era*, Londres, Polity Press, 1999.

A. Rapoport, *Peace, An Idea Whose Time Has Come*, Ann Arbor, University of Michigan Press, 1992

Textos sobre desenvolupament i cooperació per al desenvolupament

Kaul, I. (1999) "In search of a new paradigm of international development co-operation", *Development*, Vol, 42, nº 3.

López, G.A. y Molina de la Torre, I. (2000), *Introducción a la solidaridad internacional: La cooperación para el desarrollo*, Universidad de Valladolid, Valladolid.

Preston, P.W. (1997) *Development Theory. An Introduction*, Blackwell Publishers, Oxford pp.245-246.

Stewart, F. (1999), "Aid in the 21st century: Reconciling the real and the desirable", *Development*, Vol, 42, nº 3.

Textos centrats en enfocament de capacitats, empoderament, microfinances o gènere

Berger, I. (1989) "Giving Women Credit: the strengths and limitations of credit as a tool for alleviating poverty", *World Development*, 17(7), pp.1017-1032.

Crocker, D. (1995) "Functioning and Capability: the Foundations of Sen's and Nussbaum's Development Ethic, Part 2" a Nussbaum, N. i Glover, J. (eds.) *Women, Culture and Development. A study of human capabilities*, Oxford, Oxford University Press, pp.153-198.

Francis, E. (2000) *Rural Livelihoods and Gender*, mimeo, pp.110-111.

Goetz, A.M. i Sen Gupta, R. (1996) "Who Takes the Credit? Gender, Power, and Control over Loan Use in Rural Credit Programs in Bangladesh" a *World Development*, 24(1), pp.45-63.

Moser, C. O. (1994) *Gender, Planning and Development: Theory, Practice and Training*, Routledge, London, capítol 4, pp.55-79.

Sen, A.K. (1999) *Development as Freedom*, Oxford University Press, Oxford-New York.

Sen, A.K. (1995a) *Nuevo examen de la desigualdad*, Alianza Editorial, Madrid.

Sen, A.K. (1990a) "Development as Capability Expansion" a K. Griffin i Knoghts, J.(eds.) *Human Development and the International Strategy for the 1990s*, MacMillan, London.

Sen, A.K.(1990b),"Gender and cooperative conflicts" a Tinker, I. (ed.)*Persistent Inequalities. Women and World Development*.

Sen, A.K. (1990c), "Justicia: medios contra libertades", a Sen, A.K. (1998) *Bienestar, Justicia y mercado*, Paidós / ICE UAB, Barcelona.

Sen, A.K. (1985) "El bienestar, la condición de ser agente y la libertad. Conferencias 'Dewey' de 1984", a Sen, A.K. (1998) *Bienestar, Justicia y mercado*, Paidós / ICE UAB, Barcelona.

Programari

Calendari de classes

OCTUBRE

1. Alessandro Demurtas: introducció al curs, explicació de la guia docent, dels continguts i del sistema d'avaluació; introducció al concepte de seguretat - dimarts 7 [3 hores]
2. Alessandro Demurtas: l'evolució dels conceptes de seguretat, pau i conflictivitat armada en la postguerra freda - dimarts 14 [3 hores]
3. Alessandro Demurtas: l'evolució del concepte de desenvolupament en la postguerra freda - dimarts 21 [3 hores]
4. Alessandro Demurtas: l'ordre nuclear internacional contemporani: explicació de l'exercici pràctic - dimarts 28 [3 hores]

NOVEMBRE

5. Gebrael Abu Askar Molina: la guerra híbrida de cinquena generació. Estudi de cas: Aniran - dimarts 4 [3 hores]
6. Alessandro Demurtas: examen parcial en classe (25% de la nota) - dimecres 12 [3 hores]
7. Laia Serra: desenvolupament i medi ambient - dimarts 18 [4 hores]
8. Laia Serra: seguretat i medi ambient - dijous 20 [4 hores]
9. Laia Serra: joc de rol - dimarts 25 [4 hores]

10. Laia Serra: Anàlisi de casos: pèrdua de biodiversitat i canvi climàtic + tancament i resolució de dubtes - dijous 27 [4 hores]

DESEMBRE

11. Rafael Grasa: conflictes i violències directes - dimarts 2 [4 hores]

12. Sergio Maydeu: formulació de projectes de cooperació espanyola al desenvolupament. Estudis de cas: Hondures, Guatemala i l'Equador - dimecres 3 [3 hores]

13. Alessandro Demurtas exercici pràctic sobre l'ordre nuclear internacional contemporani (25% de la nota) - dijous 11 [3 hores]

14. Oriol Barba: la planificació estratègica de la cooperació espanyola al desenvolupament - divendres 12 [4 hores]

15. Blanca Camps: gènere i seguretat - dimecres 17 [4 hores]

16. Blanca Camps: gènere i desenvolupament - dijous 18 [4 hores]

GENER

17. Bárbara Díaz: protecció internacional dels drets humans - dimarts 13 [4 hores]

18. Anna Ayuso: cooperació al desenvolupament - dimecres 14 [4 hores] 19.

Anna Ayuso - Claudia Jiménez: cooperació al desenvolupament, comerç mundial i OMC - dijous 15 [4 hores]

20. Anna Ayuso - Claudia Jiménez: cooperació al desenvolupament, CPI - dimarts 20 [4 hores]

21. Alessandro Demurtas: examen final en classe, 40% de la nota - dijous 22 [3 hores]

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Espanyol	primer quadrimestre	tarda